

Instytut Pamięci Narodowej - Białystok

<https://bialystok.ipn.gov.pl/pl1/aktualnosci/179782,Spotkanie-z-historia-prelekcja-Pawla-Wasa-o-dzialalnosci-sadow-doraznych-Korpusu.html>
24.04.2024, 18:01

Spotkanie z historią - prelekcja Pawła Wąsa o działalności sądów doraźnych Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego - Choroszcz, 6 marca 2023, Suwałki 7 marca 2023

Na początku lutego 1946 r. utworzono wydziały doraźne przy sądach okręgowych, których głównym celem było jak najszybsze spacyfikowanie antykomunistycznego podziemia zbrojnego. W trakcie kilkumiesięcznej działalności te tak zwane „sądy na kółkach”, których składy orzekające rekrutowały się z sędziów i prokuratorów wojskowych, orzekły kilkaset wyroków śmierci.

6 marca 2023 roku w Miejsko-Gminnym Centrum Kultury i Sportu w Choroszczy Paweł Wąs z Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi wygłosił prelekcję na temat działalności sądów doraźnych Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Białostockiem (II - VI 1946), nazajutrz wykład na ten sam temat wygłosił w Muzeum Okręgowym w Suwałkach.

Paweł Wąs w swojej pracy naukowej zajmuje się badaniem działalności powojennego podziemia niepodległościowego oraz antykomunistycznej konspiracji młodzieżowej okresu stalinowskiego.

W Choroszczy, w imieniu organizatorów spotkanie otworzył prezes Towarzystwa Przyjaciół Choroszczy Józef Waczyński oraz dyrektor Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku dr Marek Jedynak.

W wydarzeniu udział wzięła dr Bogusława Szczerbińska - wicewojewoda podlaski, przedstawiciele opozycji antykomunistycznej (m.in. WiR Sokoły) oraz mieszkańcy Choroszczy.

W Suwałkach z kolei zgromadzonych powitał dyrektor Muzeum Okręgowego w Suwałkach Jerzy Brzozowski oraz naczelnik Oddziałowego Biura Edukacji Narodowej Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku Urszula Gierasimiuk, która dokonała oficjalnego otwarcia "reaktywowanego" Przystanku Historia w Suwałkach. Obok mieszkańców Suwałk i okolic obecny był starosta suwalski Witold Kowalewski oraz wicestarosta Artur Łuniewski, a także przedstawiciele Centrum Edukacji Nauczycieli na czele z dyrektorem - Lidią Kłoczko oraz dr. Jarosławem Schabieńskim, a także uczniowie z I Liceum Ogólnokształcącego w Suwałkach, Zespołu Szkół Technicznych w Suwałkach wraz z opiekunami.

"Działalność sądów doraźnych Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW) stanowi wyzwanie nie tylko dla badaczy okresu powojennego w Polsce, lecz również dla prokuratorów prowadzących śledztwa w sprawach zbrodni komunistycznych (z uwagi na trudność w dotarciu do materiałów procesowych). Bardzo często myli się je z Wojskowymi Sądami Rejonowymi, co jest spowodowane zapisami ewidencyjnymi, w których funkcjonariusze komunistycznej bezpieki wpisywali niekiedy: „skazany przez sąd wojskowy”" - Paweł Wąs.

[Dowiedz się więcej na portalu PRZYSTANEK HISTORIA](#)

Spotkanie z historią -
prelekcja Pawła Wąsa o
działalności sądów
doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa
Wewnętrznego -
Suwałki, 7 marca 2023,
Fot. M. Gajewski

Spotkanie z historią -
prelekcja Pawła Wąsa o
działalności sądów
doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa
Wewnętrznego -
Suwałki, 7 marca 2023,
Fot. M. Gajewski

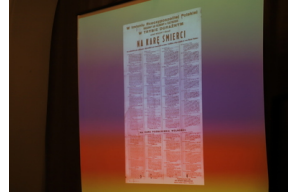
Spotkanie z historią -
prelekcja Pawła Wąsa o
działalności sądów
doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa
Wewnętrznego -
Suwałki, 7 marca 2023,
Fot. M. Gajewski

Spotkanie z historią -
prelekcja Pawła Wąsa o
działalności sądów
doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa
Wewnętrznego -
Suwałki, 7 marca 2023,
Fot. M. Gajewski

Spotkanie z historią -
prelekcja Pawła Wąsa o
działalności sądów
doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa
Wewnętrznego -
Suwałki, 7 marca 2023,
Fot. M. Gajewski

Spotkanie z historią -
prelekcja Pawła Wąsa o
działalności sądów
doraźnych Korpusu
Bezpieczeństwa
Wewnętrznego -
Suwałki, 7 marca 2023,
Fot. M. Gajewski